MAR - 3 1942

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК L. Ч. 48. Джерзі Сіти, Н. Дж., вівторок, 3-го березня 1942. — No. 48. Jersey City, N. J., Tuesday, March 3, 1942. VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237, 4-0807 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

Японці Вспіли Вдертись на Яву в Трьох Місцях, Але Понесли Великі Втрати в Кораблях, Людях і Літаках - Дальші Американські Успіхи в Лузоні на Филипинах

КВЕЗОН ОБІЦЯЄ ЗВІЛЬНЕННЯ ФИЛИПИНСЬКИХ ОСТРОВІВ

ВАШИНГТОН. — Мануел Л. Квезон, президент Филипинських Островів, який перебуває ще далі на Филипинах, видав відозву до филипинського народу, в якій заявив, що розгонова сила японських наїздників починає вичерпуватися та що наступає зворот в користь Обєднаних Держав. Він далі заповів, що аліянтські держави виграють цю війну, та що Америка є надто сильною й могучою, щоб оставити теперішний порядок на Филипинах. По перших невдачах, говорив Квезон, Обєднані Держави, починають не тільки перебирати ініціятиву в свої руки, але вони також відносять значні перемоги над ворогом. Він згадав далі про великі морські успіхи Обєднаних Держав в проливі Макассар, про наїзд американської фльоти на острови Ґілберта й Маршала, вкінці про розгром японської армади біля острова Балі. Згадуючи про Филипини, Квезон твердив, що не зважаючи на це, що японці загарбали велику частину Филипинських Островів та повели там політику грабунку та насильства, проте филипинці не є переможені, а їх дух витревалости й завзяття є заповіддю остаточної перемоги та визволення.

ПОТРЕБУЮТЬ 75,000 СТАРШИН В АРМІЇ

ВАШИНГТОН. — Джан Дж. МекКлой, відпоручник міністерства війни, заявив, що армія приготовляє плян для вишколу 75 тисяч старшин. Кандидатами можуть бути мужчини між 18. і 45. роком життя, які мають добрий рекорд у цивільному житті та відзначаються прикметами провідництва. Аспіранти на старшин, все одно чи вони вже є в армії чи в цивільному житті, мусять перейти кількамісячний вишкіл в армії, й щойно звідтам будуть відіслані до старшинських шкіл, якщо сповнять вимагаючі умовини.

КОРЕЙЦІ ЗМАГАЮТЬ ДО ВЛАСНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

ВАШИНГТОН. — Корейські організації влаштували „День Незалежности", підчас якого винесено політичні резолюції з домаганням повної незалежности кля Кореї. На святі був рівнож представник китайського чункінґського уряду, К. С. Лію, який заявив, що Китай симпатично відноситься до корейського визвольного руху. Американський уряд ставиться прихильно до справи незалежної Кореї, тому що Корея була підбита Японією в її перших імперіялістичних підбоях.

ПРОТИ-НАЦІСТИЧНЕ ВІЧЕ В НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — В неділю 1. березня ц. р. відбулося в Вебстер Гол проти-націстичне вічи американсько-німецьких груп, на якому осуджено націстичний терор в Европі та дано піддержку Америці у її війні з тоталітарними державами. Едвард Корсі, представник департаменту справедливости заявив, що чужинці повинні бути задержані у воєнних індустріях, та що треба приспішити натуралізацію тих чужинців, які хочуть стати американськими горожанами. На вічу виступав рівнож б. французький міністер Пер Кот (що тепер є одним з обвинувачених на суді в Ріом, Франція), який твердив, що аліянти відріжнюють німецький нарід від Гітлера, Ґебельса і Ґерінґа та націонал-соціялістичної партії, подібно як вони відріжнюють французький нарід від Петена, Ляваля та Дарляна. Д-р Курт Розенфельд, б. німецький міністер справедливости, твердив, що між німцями є далі про-гітлерівські впливи, які треба знищити до щенту.

ДОЛЯ ЧУЖИНЦІВ В РУКАХ ВІЙСЬКОВИХ ВЛАСТЕЙ

САН ФРАНЦІСКО (Каліфорнія). — Ґен. Джан Л. ДеВит, командант західного побережжа та Четвертої Армії, заявив, що рішення про переселення чужинців з важних стратеґічних місць буде залежати від військової конечности, а не від забаганок публики. Свою заяву видав ґен. ДеВит з припоручення президента Рузвелта.

ПОМЕР ҐЕН. КОРНЕЛІЮС ВАНДЕРБИЛТ

МАЯМІ (Флорида). — В неділю, 1. березня ц. р. помер на свому яхті ґен. Корнеліюс Вандербилт, відомий інжінір-винахідник, вояк, фінансіст та голова знаної багатої родини Вандербилтів. Він був правнуком коммодора Корнеліюса Вандербилта, що був основником цілої родини Вандербилтів.

ОБЄДНАНІ ДЕРАВИ БОРЯТЬСЯ ЗА СПРАВУ ПРОСТОГО НАРОДУ

ВАШИНГТОН. — А. А. Берл, відпоручник департаменту стейту, заявив, що війна Обєднаних Держав є свого роду „народньою революцією" простого народу проти „панів, які хочуть знищити права людини". Серед аліянтських народів, говорив Берл, всі верстви народу беруть однакову участь у цій війні. Він заповів, що ця війна буде довгою, одначе в остаточному її виграють Обєднані Держави, бо вони мають більші матеріяльні ресурси та моральну силу.

ЗАКІНЧЕННЯ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. С.

ДЖЕРЗІ СИТІ. — Головний Уряд У. Н. Союзу минулого тижня закінчив свої однотижневі наради. Останнього дня нарад полагоджено справу видавання офіційного органу У. Н. Союзу, „Свободи", яке малоб знов перейти під безпосередний заряд У. Н. Союзу. Точно обговорено також справу участи головних урядників в ріжних політичних організаціях і в тому напрямку ухвалено резолюцію. Ухвалено підмоги для студентів на суму поверх $2,000, а також уділено підмоги ріжним інституціям. Сиротинцеві в Філядельфії уділено $150 підмоги. Семинареви в Стемфорд — $100, Школі в Факс Чейз — $100, Домови Старців в Слотсбурґ, Н. Й. — $100. В кінцевій промові головний предсідник У. Н. Союзу, М. Мурашко, заявив, що відтепер, після засягнення точних інформацій в ріжних справах і після ухвалення резолюцій в важних справах Союзу, урядники повинні ще більше скріпити свою працю в нашій Орґанізації, зокрема в напрямку підмоги Америці вийти переможно з теперішного конфлікту.

ОБОРОНЦІ ЛУЗОНУ ВІДНЕСЛИ ЛЬОКАЛЬНУ ПЕРЕМОГУ

ВАШИНГТОН. — Комунікати департаменту війни повідомляють, що на цілому лузонському фронті, по недавнім американським успіху, знову панує передишка, одначе в одному секторі, звіки не було чути нічого від кількох тижнів, звідомляють про льокальні успіхи американських і филипинських відділів. Ці відділи приневолили японців уступити з долини Абра, з місцевости Сервантес до Банґуед, що лежать 200 миль на північ від Манілі. На інших місцях, де перед кількома днями війська ґен. МекАртура зробили успішні наступи, лінії держаться на здобутих американцями позиціях.

ЗАТОПЛЕНО ШІСТЬ ДО ДЕВЯТЬ КОНВОЙОВАНИХ КОРАБЛІВ

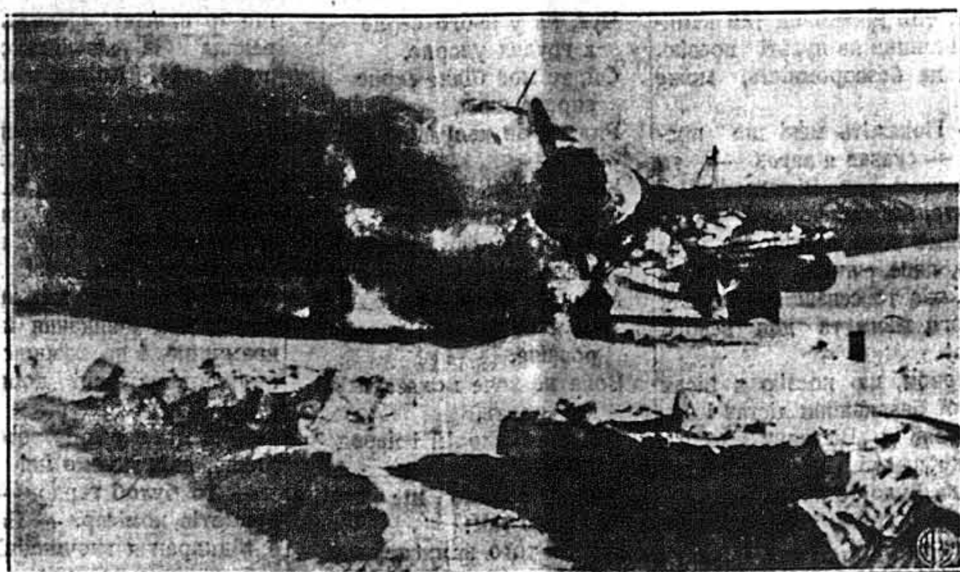
СХІДНО-КАНАДІЙСЬКА АТЛЯНТІЙСЬКА ПРИСТАНЬ. — Вирятовані з затоплених кораблів моряки твердять, що ворожі субмарини затопили від 6 до 9 кораблів, що були в конвою через Атлянтик. Урядово подають про 4 затоплені кораблі, що разом з іншими підносить число затоплених кораблів в канадійських атлянтійських водах до 22, від половини січня ц. р., себто від часу, коли німецькі субмарини посилили свою підморську боротьбу.

ЗАГАЛЬНИЙ ЯПОНСЬКИЙ НАСТУП НА ЯВУ

БАНҐУН (Ява). — Вже кілька днів японці ведуть загальний наступ на найголовніший остров Нідерляндських Індію, Яву. Вони підїхали під цей остров величезною морською армадою, що складалась з біля сотки транспортових кораблів і кількадесять воєнних. Аліянтські літаки і боєві кораблі з цілою силою напали на ці величезні японські транпорти і вивязалась страшна морська битва, що перевищила всі дотеперішні морські битви на Далекім Сході. Японці дотепер втратили 26 кораблів, в тім два тяжкі кружляки, три лекші і кільканацять інших. Втрати Обєднаних Держав також великі. Нідерлянди втратили два тяжкі кружляки, а два нищівники. Також понесли втрати американські кораблі. Боротьба далі продовжається. Японці, мимо крівавої купелі, яку справляють їм оборонні війська на Яві, таки вдерлись на остров і висадили дотепер 60,000 війська. Вони далі висаджують військо і поспішно захоплюють важні тратеґічні позиції. Залоґа Яви, на якій є теж американські війська, обороняється по геройськи.

НІМЦІ ОКРУЖЕНІ БІЛЯ СМОЛЕНСЬКА

МОСКВА. — Советські війська зо всіх боків окружили стотисячну німецьку армію біля Смоленська. Щоб рятувати ту армію німці при помочи літаків почали їм доставляти амуніцію і інші потрібні продукти. Біля дві тисячі німецьких літаків були заняті при тій роботі. Проте німці зпід Смоленська не успіли дотепер видертись і їх позиція дуже критична. На інших фронтах також ведуться кріваві німецько-советські бої. Зокрема на Україні і на Кримі. В Кримі, згідно з німецькими комунікатами, німецька армія знищила 4,000 большевицьких вояків та 66 повзів протягом останніх днів. Німецька команда далі подає, що німці посунулися 20 миль по замерзлому Азовському морю та знищили сильний большевицький гарнізон на Керченському півострові. Сильні бої рівнож йдуть в Донецькому Басейні, де словацькі та італійські частини відбили большевицькі наступи, твердять німці.

НЕ РИЗИКУЮТЬ.—Коли німці й італійці при відступі були примушені покидати свої літаки, вони часто полишали в них ріжні підступні причандали, через які літаки вибухали. Через те британці часто, щоб не наражувати свого життя, запалювали покинені ворогом літаки.

ПОГОЛОСКИ ПРО СПРОБУ МИТРОП. ШЕПТИЦЬКОГО ЗУНІФІКУВАТИ ВСІ УКРАЇНСЬКІ ЦЕРКВИ

ЛОНДОН. — Новинкарська аґенція ОНА приносить дня 27. лютого ц. р. з Лондону вістку, що „Краківські Вісті" помістили сензаційний лист митрополита А. Шептицького до всіх українських епископів православної церкви, щоб вони зединились з українською греко-католицькою церквою і підлягли Ватиканови. Польські кола в Лондоні приняли цю спробу Шептицького неприхильно і кажуть, що Шептицький зробив це під натиском німецької влади, яка старається тим „викликати ворожнечу" між поляками та українцями і старається греко-католицьку церкву протиставити польській, римо-католицькій. При помочи української греко-католицької церкви німці прагнуть опиратись впливам Ватикану, говорять поляки в Лондові.

НІМЦІ НА УКРАЇНІ ПОВЕРТАЮТЬ ДО СТАРОЇ ЦАРСЬКОЇ ЕКОНОМІКИ

БЕРН. — Вістки з Берліна говорять, що д-р А. Розенберґ, що завідує новоздобутими територіями на Сході, порішив знести советські колективні фарми і повернути до індивідуального фармерування. Колективній економіці він задумує протиставити „комунальну економіку". Точних вияснень в тій справі покищо нема, але треба догадуватись, що економіка під окупацією німців на згаданих „східних територіях" повертає до старого господарства, з царських часів, де великими земельними просторами завідували поміщики, а не колективні комітети.

НІМЦІ З УКРАЇНИ НЕ МОЖУТЬ ВИДОБУТИ ХЛІБА

БЕРН. — Німецькі впливові ґазети, „Берзен Цайтунг" і „Гамбурґер Фремденблят" помістили статті, в яких говорять, що не треба покладати великих надій на те, що з України впродовж довшого часу можна буде видобути харчі. Харчева ситуація в Україні поважна. Не можна обробити поля внаслідок браку машин. Совети змеханізували сільське хозяйство до найдальших границь, а опісля, підчас відступу позабирали, або понищили, машини. Треба повертати назад до потягових звірят, але тих також великий брак.

ЯПОНЦІ ВЖЕ ПОЧИНАЮТЬ УЖИВАТИ В ЦІЙ ВІЙНІ БАКТЕРІЙ

ЧУНКІНҐ. — Ця війна набирає чимраз жахливіших форм. Коли вже світ поділився на два табори і ні один табор не може надіятись ще когось перехилити на свій бік, деякі держави хапаються найжахливіших і найбрутальніших засобів ведення війни, а саме, при помочи бактерій і ріжних пошесних недуг. Японці перші почали уживати цей спосіб. Їхній літак недавно летів дуже низько понад теперішньою столицею Китаю, Чункінгом і кидав затроєні бакцилями чуми зерна рижу та куски бавовни. Місцева китайська поліція веліла відразу палити розкинені зерна та бавовну, а водночас віддано їх до аналізи. Аналіза виявила, що вони були наповнені бакцилями чуми. Незадовго вибухли там випадки захворіння на цю недугу. Захворілі люди всі згинули до 30 годин. Китайські власти стверджують, що тої недуги не було в згаданій околици Китаю від десяти поколінь.

МИРОВІ ЗАХОДИ ГІТЛЄРА СУПРОТИ СОВЄТІВ

СТОКГОЛЬМ. — В Стокгольмі кружляють вістки, що відвідини бувшого німецького амбасадора Шулембурґа до головної кватири Гітлера стоять у звязку з заміреною пропозицією Гітлера помиритись з Совєтами. Згаданий амбасадор був у неласці Гітлєра, а то тому, що не подавав точних інформацій про ресурси Совєтів і через те впровадив у блуд німецькі військові і політичні кола. Тепер, одначе, він знов удався до кватири Гітлера на наради. Треба зазначити, що вістки про замирення Гітлера з Советами розпускають самі німці. Вони кажуть, що Гітлер буде дуже ласкавий з усіями і поверне Совєти майже до передвоєнного стану. Шведські кола не дають тим вісткам жадної віри. Водночас з тими вістками, інші німецькі кола розпускають вістки начеб Гітлер заприсяг не ступити ногою на німецьку землю, доки не розгромить цілковито совєтської армії. Гітлер тепер цілий час перебуває на советськім фронті.

ГРЕКИ РОЗПИСУЮТЬ ПО ЦІЛІМ СВІТІ МОБІЛІЗАЦІЮ

ЛОНДОН. Грецький уряд в Лондоні порішив перевести мобілізацію грецьких громадян до війська по цілім світі, де лише грецька влада, що бореться з Державами Осі, має прихильність. Демократичний бльок держав співпрацював би з грецьким урядом. Не виключене, що подібне зроблять інші уряди на вигнанні.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Валі Фордж

Ми, що походимо з українського роду, вже звикли до того, щоб слухати про трагедії, великі національні нещастя, невдачі, прогри, тощо. Та інакше з таким народом, що вже віддавна вріс в американську землю, зажив свободи і добробуту і хоч переживав нераз ріжні економічні кризи, то навіть у таких випадках був багатшим і щасливішим від інших народів. Та саме ось такі обставини зробили американця мягким. Через те йому нераз видається тягарем, що по правді ним не є, коли міряти це тим, що переносять інші народи, чи що переносили колись ті, що добували Америці волю, чи клали серед невигод і небезпек основи під її добробут. Отже тих давних американських борців і піонірів нагадують тепер тим, що мають боронити американську землю. Нагадують їх теж і тим невдоволеним, що думають, що поносять через війну завеликі тягарі. А нагадуючи згадують часто Валі Фордж, себто ту критичну зиму, в якій американські борці терпіли від хворіб, холоду і голоду, задля браку ліків, одягу й обуви, а проте задержували бойовий настрій, хоч знали, що інші збивали в тому самому часі гроші на військових доставах, а ще інші ширили зневіру і дораджували заперестати дальшу, ніби безвиглядну боротьбу.

Коли хто бував на українських вічах в Америці, той нераз чув, як бесідники, коли говорили про останню українську визвольну боротьбу, нагадували Валі Фордж. Тим вони хотіли переконувати слухачів, що й та велика і багата Америка мусіла переживати велике лихоліття і трагічні моменти, заки перемогла, та що подібне є з Україною і українським народом. До цього не можна й нині нічого нового додати, коли іде про Україну. Зате замітне те, що в Америці повторюється знову критичний історичний момент, що вже раз був. Бо коли думаючі люди звертають американському громадянству увагу, що Америка стоїть перед другим Валі Фордж, то це означає, що цілий наш край знайшовся в новому, дуже критичному положенні. І так воно є. Наближається момент, коли на світових побоєвищах буде сказане незабаром останнє слово, а колиб Злучені Держави не вийшли з того моменту переможцем, то це був би кінець американської могутности, а навіть і самостійности. Зате Америка певно переможе, коли дух борців з Валі Фордж ввійде в наші душі, коли всі будемо бачити небезпеку такою, якою вона є, бо доперва тоді будемо боронити своїх ідей, свого життя і майна з усіх сил. Наш уряд і президент Рузвелт переконані, що дух з Валі Фордж живе в американськім народі. І тому саме заповідає ворогам певну прогру. Та всі ми мусимо памятати, що президент Рузвелт робить це в довірю до нас. Це довіря не сміє його завести, якщо хочемо, щоб ми були переможцями.

Про Тих, Що Не Родились в Америці

Пані Елеонор Рузвелт зробила велику прислугу справі мобілізації усіх сил краю для боротьби з ворогами, коли звернула окрему увагу на американців, що не родились на американській землі, а в інших краях, зокрема в тих, що є в неволі, що терплять від насильств, окупацій і тоталітарних режімів. Вона цілком слушно підтвердила, що саме ті американські громадяни можуть віддати Америці під теперішню пору найбільшу прислугу, бо вони краще інших американців розуміють, за що іде війна.

Так є, казала пані Рузвелт, що ще і тепер маємо поважне число інтелігентних американців, що таки не розуміють, за що ведеться ось та світова війна, та пощо Америка пішла до війни. Через те не розуміємо в Америці нераз теж і своїх співгорожан, що родились в чужих краях, і відносимось до них з недовірям, а навіть поводимось з ними грубо, як з „нельояльним" елементом. Пані Рузвелт поступила щодо цього дуже благородно, бо візвала американський загал занехати таку поведінку, а справу довіря чи недовіря до горожан залишити в руках відповідальних урядових чинників, які за такими справами добре слідкують.

Пані Рузвелт підходить до цеї дражливої справи з боку демократії, охорони людських свобід. Вона не хоче, щоб в Америці заводились такі методи, що є в тоталітарних державах. Вона переконана, і то цілком слушно, що ті американці, що походять з чужих країв, а до яких дехто відноситься з підозрінням, можуть бути найсильнішою підпорою Америки, якщо їх не будемо від себе відпихати, а навпаки, якщо будемо вважати їх за добрих, чесних і льояльних, бо в такому випадку вони ще ліпше відчують ту величезну ріжницю, яка є між тоталітарними і демократичними режімами.

Пані Рузвелт порушила ще одну дуже важну справу. А саме те, що ті американці, що родились в чужих і поневолених краях, дуже придадуться по війні, коли прийдеться класти трівкі основи під мир, коли прийдеться здійснювати той „новий лад", який демократії думають завести. Ось тоді, на думку пані Рузвелт, ті американці, що так добре визнаються на европейських відносинах, зможуть послужити своїми радами, як розвязати ріжні конфлікти. Вони теж зможуть передати, які є властиві бажання людности тих країв, з яких вони вийшли.

Думаємо, що не треба багато розводитись над тою останньою думкою пані Рузвелт, щоб зрозуміти її далекосяглість. Очевидно теж і в тому випадку, коли глядіти на справу з боку тих американців, що є українського роду, що вийшли з України, яка теж поневолена.

ДО ЗМІНИ В БРИТІЙСЬКІМ КАБІНЕТІ

Винстон Чорчил, потомок князя Марльборо, довголітній провідний член англійської Консервативної Партії, а теперішній премієр Британії, поробив значні зміни в своїм міністеріяльнім кабінеті. Та з усіх змін особа сера Стафорда Крипса, що ввійшов до кабінету, є найманркантніша, бо це довголітній провідник в лівім крилі британської соціялістичної партії. Стафорд Крипс, не звертаючи уваги на своє шляхотство, був крайно лівих, комуністичних поглядів. Він написав чимало політичних і економічних праць, в яких отверто проповідував в Англії комунізм та терпкими словами висмівав англійську демократичну систему, з її родовою аристократією і приватним капіталізмом. З боку англійських аристократичних, ліберальних, а навіть робітничих кол, падали терпкі слова на адресу Стафорда Крипса, а вкінці Партія Праці, до якої він належав, викинула його зо своїх рядів за його крайно ліві погляди. Та як Гітлер вдарив у Совети і зайшла пекуча потреба між Англією та Советами затіснити приязнь, англійський уряд не вагався відшукати того зненавидженого комуніста і післати його до Москви на становище амбасадора його королівської милости. Крипс згодився туди поїхати, хоч довго в Советах не видержав, бо вже по 8 місяцях ми бачимо його назад в Лондоні. Нині він вже є міністром і водночас провідником палати послів в британськім парляменті.

Такі радикальні зміни заходили в ріжних інших урядах на світі. Але тяжко дошукатись подібности, щоб десь в іншім уряді на світі, до влади приходили комуністичні міністри, або явно комунізуючі, не змінюючи водночас решти політичної структури даного уряду. В інших краях комуністи приходять до влади з крахом, під тиском сильних соціяльних потрясень. В Англії, як бачимо, приходять до влади комуністи, покликані існуючим вже урядом і почуваються в тім уряді приблизно так, як почувався колись у французькім уряді соціял-радикал в товаристві соціял-демократів.

В останніх двох роках на чільне місце в англійськім уряді вибивався провідник британських робітничих юній, Ернест Бевин. В Англії досить загально говорили, що колиб сталось щось з Чорчилом, на місце премієра прийшов би Бевин. Навіть чужа преса присвячувала Бевинови багато місця і нотувала залюбки його слова, в тім переконанні, що тут мається до діла з будучим премієром Англії. Тепер зоря Бевина погасає. Бевин відходить у тінь і хоч ще далі залишається міністром праці, проте вже ніхто не уважає його кандидатом на премієра. Навпаки, перед кабінетовим потрясенням, що отсе мало місце в Лондоні вже дехто говорив, що треба рахуватись з уступленням Бевина.

Ліві кола тепер говорять про можливість сера Стафорда Крипса по Чорчилові здобути становище британськго премієра. Сер Стафорд Крипс, як вже вказує його титул, походить з аристократичної родини. Він сам розпоряджав великим майном й не звертаючи уваги на своє вигідне життя, був комуністичних поглядів. Зате Ернест Бевин був звичайним робітником й вибився вгору своїми вродженими здібностями і прикметами свойого характеру. Його зоря серед робітничих кол тепер захмарена аристократом комуністичних переконань.

Тепер, коли в Англії до влади приходять комуністи, хіба не виринає поважне побоювання, що Британія, а за нею Америка, теж станутъ комуністичними? Не будемо тут багато розводитись про те, що може бути в Америці, бо в тій справі ми вже висказували свою думку на іншому місці. Нагадаємо лише коротко, що свого роду комуністична небезпека в Америці таки є і найкраще буде, коли всі будемо про це памятати. Але коли ходить про Англію, то, на нашу думку, небезпека комунізму, не звертаючи уваги на Стафорда Крипса, там навіть менша, ніж в Америці. Англійська правляча система має багато „кляп безпеки", крізь які видістається на верх нагромаджена небезпечна суспільна енергія і через те не розриває державного котла. Замісць пришрубовувати якісь суспільні небуденні струї і силою їх давити, британська система видобуває ті струї наверх і дозволяє їм розплистись у повітрі. Замісць допускати до того, щоб комуністичні настрої, здавлювані нерозважно владою, зростали, оформлювались в організації і силою витискали на міністеріяльні становища своїх людей, британська система випереджує те суспільне тиснення і висуває сама на передові становища їхніх людей, все маючи на увазі ось такий суспільний закон, що „сили, які висувають когось вгору, можуть його теж стягнути вниз". Коли премієр Британії настановляє на становище міністра комуніста, він має теж силу того міністра усунути. Сила є в уряді, а не в суспільній комуністичній течії.

Це ще не значить, що в Англії можна довільно ширити комунізм. Ні, там заборонено видавати „Дейлі Воркера", хоч в тій справі кілька разів комуністи угрували в парляменті. Комуністичний денник на вулицях Лондону це більш небезпечне явище, ніж комуністичний міністер в столиці Британської Імперії. Перший апелює в демагогічний спосіб до безкритичних мас. Другий має перед собою мале коло вироблених людей, яким комуністичними засадами не можна завернути голови.

Всетаки — хіба ось таке назначування комуністичних міністрів, не є небезпечною грою з вогнем? — Безперечно. Інші краї в яких нутрі є багато легко запального матеріялу, не повинні бавитись цього роду вогнем. У виїмкових обставинах на це можуть собі дозволити лиш англійці, які, фігуративно кажучи, в своїй суспільній структурі мають багато азбесту, що робить їх устрій відпорним на вогонь. А тим азбестом є глибокий, стихійний, захований, напів-релігійний англійський націоналізм, який не боїться навіть комунізму, знаючи добре, що навіть комунізм розтопиться радше в англійськім націоналізмі, ніж націоналізм у комунізмі. В Англії переконані, що хочби сер Стафорд Крипс мав наскрізь комуністичні переконання, то до тих переконань він дійшов під кутом інтересів своєї нації і тих інтересів він не зрадить, без огляду на вигідність ріжних чужих інтернаціоналів. Це знав англійський король, коли посилав його до Москви за амбасадора. Це знав Чорчил, коли брав його до уряду за міністра.

ВІДЗНАЧЕНИЙ.—Генерал бригади Ричард Дж. Маршел, член штабу генерала МекАртура на Филипинах, дістав військове відзначення від филипинського уряду.

Але, чи вміють в той спосіб ставити інтерес свого народу понад усе інше комуністи інших країв? Ми знаємо, що американські комуністи з Ерлом Бравдером на чолі завзято поборювали американську военну підготовку, доки Гітлер не вдарив в Совети. Як довго Гітлер кумпанував зо Сталіном, Ерл Бравдер і ціла комуністична зграя в Америці були проти закону „ліз-ленд", проти примусової поборової служби, проти американського зброєння. „Єнкіс ар нот комінг" верещала тоді комуністична галайстра в Америці. „Це імперіялістична війна", в яку Америці не слід втручатись!" Та з хвилею, як німці вдарили в Совети, змінились погляди американських комуністів. Одначе на зміну заважили не потреби Америки, тільки нещастя Советів. Це доказ на те, кому американські комуністи служать і кому вони запродалиб Америку, якщоб тут дістались до влади.

У Флориді в 1939. р. виносив відсоток смертности на туберкульозу 54.4 на 100,000 населення.

Карло Чапек.

Про Ліричного Злодія

— Воно часом виглядає інакше, — відізвався після довшої мовчанки пан Зах, редактор. — Скільки то разів чоловік направду не знає, чи то є нечиста совість чи лише така чванькуватість і бучність. Головно ті злочинці по фаху мабуть трісли би, колиб не могли то тут то там почванитися тим, що робили. Я гадаю, що багато злочинців вимерло би, колиб суспільність легковажила їх. Такого фахового злочинця попросту наче на коня посадив би, що всі ним так цікавляться. Я не кажу, що люди крадуть і грабують лише задля тієї слави. Роблять це задля грошей або з легкодушности або під впливом лихих приятелів, коли вже раз занюхають тієї авра популяріс, пробудиться в них якась така манія великости — це зовсім як у тих політиканів і взагалі людей, що працюють прилюдно.

— Чекайте, тому буде вже більше літ, як я редагував наш знаменитий провінціональний тижневик „Вістник Сходу". Я щоправда народився на заході, та ви не вірили би, з яким запалом я воював за реґіональні справи східньої Чехії. Це така лагідна горбовина, як її вималював би, із сливковими алеями та тихими потічками. Та я щодня гремів: „Наш суворий верховинський нарід, що за шматок хліба бореться завзято з непривітною природою та неприхильністю влади", — пані, воно так гарно від серця писалося. Всього два роки я там побув, та за ті два роки я защепив темному народові переконання, що вони суворі верховинці, що їх життя геройське та тяжке, що їх рідний край щоправда вбогий, одначе мелянхолійно гарний і гористий, — я гадаю, журналіст більше не може зробити ніж вичарувати на Чаславську якусь другу Норвеґію. З того видно, до яких великих завдань здібні часописи.

То знаєте, такий провінціональний редактор мусить головно дбати про льокальні події. Так то раз зупинив мене тамошний поліційний комісар і каже: „Так, нині вночі обікрав якийсь гольтіпака крамницю пана Вашати, що крамницю мішаних товарів. І що ви сказали би на це, пане редакторе, той нікчемник там написав і лишив на пульті поезію. Таж це безсоромність, може ні?

— Покажіть мені цю поезію, — сказав я зараз — то буде щось для „Вістника". Побачите, що при помочі друку зловимо того злодія. А крім того, пане, лише подумайте собі, яка то сензація буде для нашого міста та для всього краю!

Словом, цю поезію я після довгої балаканини дістав і видрукував у „Вістнику Сходу". Скажу вам її, наскільки ще тямлю. Було то якось так:

Перша, друга, третя, четверта та пята,
Шоста, сьома, осьма, девята, десята,
Одинацята, дванацята вдаряє,
То така година, що злодіїв знає.
А коли я тії двері розбивав,
То тудою вулицею хтось манджав,
Не був би я хіба злодій, колиб я боявся,
Відгук ходи усе більше й більше віддалявся.
Як хто в тількій чорній пітьмі самий наслухає,
Чує, як у нього серце в грудях ударяє.
Ой, те моє бідне серце сирота як я,
Ридала би надімною матінка моя.
Комусь десь там у світі не щастить,
А я тут так сам, лиш миш шелестить.
Миш і я, обоє ми злодії,
Тож я їй кришок трохи розсіяв.
Вона не хоче показатись, де сидить,
Так воно: злодій і перед злодієм дрижить.

І так воно йшло ще далі, а вкінці було так:

Міг би того написати ще багато,
Та згоріла мені свічка, темна хата.

Так то я цю поезію видрукував із обширним психольогічним і естетичним оглядом. Я підкреслив її баладичні риси та наглядно вказав на ніжні струни в злочинцевій душі. Була то на свій спосіб сензація. Преса інших партій та інших провінціональних міст твердила, що це пусте й штучне підроблення; інші противники східньої Чехії говорили, що то плягіят, навдатний переклад із англійського чи щось таке. Колиж я вів таку найзавзятішу полеміку в обороні нашого злодія-поета, прийшов до мене той поліційний комісар і каже: „Так, пане редакторе, вже міг би бути цьому кінець, цьому вашому проклятому злодієві, уявіть собі цього тижня вже знову обікрав до мешкання й одну крамницю, і за кожним разом полишив на місці довгу поезію!

— Я дуже рад із того, привітнів, видрукуємо це!

— То булоб гарно, — пробурмотів комісар. — Пане, це є підпирання злочинців! Таж той хлопчисько краде тепер лише з такої пробудженої письменницької честилюбивости! Тепер мусите це йому якось вибити з голови, знаєте? Напишіть, що ті поезії не варта нічого, що недостає їм форми або настрою, або що хочете. Я гадаю, що той драб тоді перестане красти.

— Гм, — кажу я — того ми написати не можемо, коли ми вже раз хвалили його. Та знаєте що, не будемо більше йому тих поезій друкувати і кінець.

Добре. За дальших чотирнацять днів було пять нових крадежей з відповідними поезіями. Та наш „Вістник Сходу" мовчав про них наче зарізаний. Я лише боявся, щоби наш злодій наслідком ображеної авторсьткої зарозумілости не перенісся на Турновсько або Таборсько та не став матеріялом тамошньої провінціональної преси. Уявіть собі, як то там тамті печихвости гордилися би! Ця мовчанка якось пригнобила нашого злодія. Може зо три неділі був спокій, а потім знову почалися ті крадежі, лише з тією ріжницею, що відповідні поезії присилав почтою безпосередньо до редакції „Вістника Сходу". Та „Вістник Сходу" затявся. Не хотів задиратися з місцевими урядами; а й поезії були все слабші й слабші. Автор став повторятися та придумувати такі романтичні додатки і прикраси. Словом почав поводитися, як справжній письменник.

Раз ніччю прийшов я з гостинниці до дому. Я підсвистував собі наче шпачек, шаркнув сірником, щоби засвітити нафтову лямпу. В цюж мить хтось мені споза плечей дмухнув на сірник і загасив його.

— Не світити, — сказав глухий голос, — це я.

— Ага, — сказав я — а що ви хотіли би?

— Я прийшов поспитати вас — сказав глухий голос — що з тими поезіями.

— Чоловіченьку, — кажу я — я все це не знав, у чому річ — таж тепер не є редакційні години. Прийдіть собі завтра в одинацятій.

— А ви дасьте мене арештувати, — сказав голос терпко. — Так годі. Чому вже не друкуєте моїх поезій?

(Кінець буде).

Тиждень Війни

(Виготовлено Бюром Урядових Звітів, перекладено та розповсюджено Загальною Радою Американської Єдности).

Секретар війни, Стимсон сказав на пресовій конференції, що країна опинилась у такому положенню, що ми не можемо „викупитись грішми або продукцією"; єдиний шлях, що лишається, то є „вибороти розумним наступом". Робляться всі старання, щоб збудувати могутні збройні сили, казав він, й коли обставини дозволять вони „використають кожну можливість" для нападу на ворога. Тим часом ЗД мають бути готові робити спорадичні напади вздовж їх берегів, казав Стимсон, таму, що „як ми розсиплемо наші сили на оборону, то це буде певним шляхом до поразки".

Президент Рузвелт сказав на пресовій конференції, що при певних умовинах ворожі аероплями могли би бомбардувати міста, положені так далеко в країні, як Дітройт, а ворожі кораблі могли би обстрілювати Ню Йорк. Конгрес покінчив справу уділення $100,-000,000 для Цивільної Оборони на придбання проти-пожежного знаряддя, ґазових масок, охоронного одягу та необхідних медичних засобів.

Помічний секретар державних справ Берл, промовляючи в Де Муан, Айова, казав, що ЗД рішені провадити скорше агресивну війну ніж оборонну, та що „наслідками перемоги буде користуватися кожний свобідний нарід по цілім світі". Берл казав: „Ми не можемо надалі думати про себе, як про базу постачання... Наша праця є більшою ніж вироблення зброї, аероплянів і тенків. Виграти війну тепер є американським завданням".

Заграничні відносини.

Президент Рузвелт заявив, що плянується нова позичка Росії тому, що попереднє уділення одного біліона долярів згідно з „ленд-ліз" зобовязує до дальших достав. Достава Росії американських воєнних матеріялів переводилась згідно з пляном до 7. грудня. В грудні і січні зменшилась, але на 1. березня досягне по-[illegible] зидент.

Продукція й переведення.

Рада Воєнної Продукції подає, що продукція „великих трьох" автомобілевих компаній — Дженерал Моторс, Крайслер та Форд — буде йти нарівні майже 11 біліонів долярів, коли по теперішнім замовленням досягнуть вершка виробництва. Компанії потребуватимуть від 900,000 до 1,-000,000 робітників, а найвище число за мирного часу було 550,000. Рада подає, що воєнні видатки, управнені конґресом, включно з біжучими законопроєктами та ленд-ліз, виносили 145 біліонів на 15. лютого. Голова Ради Нелсон видав ряд розпоряджень відносно притягнення урядом до праці осіб з одно-доляровою оплатою на рік. Департамент Військового Збροєння наказав начальникам зброєння в 13 дистриктах ЗД уділяти інжинирну поміч малим фабрикам, яких заклади мають бути переведені на виробництво зброї.

Армія.

Палата послів ухвалила та відіслала до сенату новий закон про уділення 32 біліонів долярів на війну, з того 23 біліони на армію й поверх 5 біліонів для ленд-ліз. Сенат ухвалив закон про уділення річної платні особам, що були на утриманні військових осіб, які попали у полон, або зараховані до безвістних. В січні зголосилось до армії 90,000 добровольців — число двічі більше як за Першої Світової Війни. Команда армії подає про формування 1-го Филипинського Пішого Батальону в таборі Сен Луіс Обиспо, Каліфорнія, аби дати змогу льояльним филипинцям служити в армії ЗД та нагоду битися в їх країні. Департамент війни повідомляє, що американські пільоти в хінських повітряних частинах „наносять японським летунам найгірші удари, збиваючи більше як 10 аероплянів японських за кожну власну втрату". Військові сиґнальні корпуси шукають за цивільними інжинірами для заняття при радіо й телефонах для Цивільної Служби з оплатою у $2,600 до $3,800 річно.

Асентирункова Головна Кватира подає, що нові медичні вимоги для рекрутів дозволять реклясифікацію кляси 1-А, тисячі мужчин, звільнених з огляду на погані зуби й очі. Ґенерал Герші дав розпорядження місцевим комісіям увільняти робітничих провідників й урядових робітничих звязкових аби продовжували свою працю, помагаючи воєнній індустрії, та увільняти особи, звязані з провадженням важної сільсько-господарської праці. Він казав, що особи, зареєстровані 16. лютого, будуть покликані до служби тільки після того, як місцеві комісії вичерпають свої існуючі списки. В березні способом льотерії буде встановлений порядок клясифікації та покликання до служби. Кожному реєстрантові, якого ще не покликано до служби, буде вислано листи з запитами відносно його попереднього заняття.

Воєнний фронт.

Ґенерал МекАртур доносить про постійні бої на острові Батаан та про артилерійські атаки на фортифікації протягом тижня. Фльота доносить, що нищівник Шов, що раніше вважався втраченим в Перл Гарбор 7. грудня, прибув до західного порту ЗД, направляється, а за пару тижнів буде знова служити на морях. Один тенкер ЗД був торпедований в районі Атлянтику, в той же час американці нанесли ворогам втрати, які включають: 10 аероплянів, один великий й один малий ворожі транспорти, один товаровий корабель на 5,000 тон затоплено та знищено дві ворожі баржі.

Фльота.

Секретар фльоти Накс казав, що фльота, оперуючи на трьох четвертинах земної кулі, з найтяжчим завданням в її історії, має тепер охороняти береги ЗД й прибережну торгівлю, стратеґічні райони, важні для нашої оборони, американські республики та доплив засобів до Великої Британії. Вона мусить стримати японську агресію. Фльота повідомляє про спущення на воду одного боєвика, чотирьох нищівників й одного переслідувача підводних човнів. Фльота подає, що 1,000 осіб з фльотських й маринарських корпусів та 1,200 цивільних правдоподібно взято японцями у полон після 7. грудня в районі Пацифіку. Рекрутське бюро в Портлянд, Ореґон, перевищило інші в записі добровольців у січні — 114 добровольців на кожних 100,000 осіб того району. Американські школи почали виробляти 500,000 точних моделів воєнних аероплянів Обєднаних Держав й ворожих для американських морських, військових частин і Цивільної Оборони для навчання.

Начальник морських операцій наказав представникам місцевих морських дистриктних командантів порозумітися з власниками кораблів й робити необхідну працю, коли кораблі в порті навантажують, або вивантажують ладунок, щоб приспішити узброєння американських торговельних кораблів. Палата послів ухвалила й відіслала до сенату законопроєкт нової асиґнації про уділення близько 4 біліонів долярів на поширення торговельної фльоти. Сенат ухвалив додаткових $100,000,00 на поширення корабле-будівельних закладів.

Пайковання.

Адміністратор цін Гендерсон заявив, що має бути вироблено й роздано на 7. березня три форми для пайковання цукру. Має бути дві реєстрації за пайковими картками, одна для господинь й друга для дрібних комерційних споживачів. Координатор палива Ікес казав, що пайковання нафтових продуктів по всій країні може бути необхідним, якщо інші способи не поможуть запобігти бракові тих річей на обох побережжах. Він оголосив розпорядження для керування продажі нафтових виробів всім споживачам східного побережжа, щоб тримати запаси на поміркованому рівні й не допустити до хования. Департамент справедливости подає, що він готов карати всіх, хто порушить воєнні індустріяльні розпорядження, включаючи першенство, розпреділення, пайкування й контролю цін.

Охорона від саботажу.

Президент уповноважив секретаря війни виселяти з важних оборонних районів всіх осіб неприхильних до воєнних зусиль ЗД — однаково чужинців й громадян. Ґенеральний прокуратор Бидл казав, що ФБІ затримало коло 4,000 ворожих чужинців від початку війни. Приблизно одна третина з них є японці з Каліфорнії, Ореґон та Вашинґтон.

Першенство й розпреділення.

Рада Воєнної Продукції заморозила всі запаси нових механічних холодильників, крім тих, що є на руках у дрібних продавців. Ця індустрія, вартости $280,000,000 з її 36,000 робітниками, буде переведена на воєнне виробництво. Виробництво холодильників закінчиться 30. квітня. Рада перебрала контролю постачання тростинового цукру на 1942, вкоротила вживання важних матеріялів у виробництві музичних інструментів та обмежила вживання ґазу.

(„Тиждень Війни" підсумовує інформації, взяті з урядових джерел про важні події тижня, включаючи пятницю, 20. лютого).

ВТІКАЧІ ЗО СИНҐАПОРУ. Жінки й діти приїхали зо Синґапору до якогось неназваного порту в Австралії. Жінки усміхаються, а діти сильно змішані. Вони покинули британську твердиню, коли зближалася до неї боєва лінія.

UKRAINIAN NATIONAL ASS'N HAS $100,000 DEFENSE BONDS

The supreme executive committee, of the Ukrainian National Association, Inc., a $6,000,000 fraternal order, with 40,000 members located in 478 branches in 21 states and two Canadian provinces, meeting at the national headquarters of the organization at 83 Grand St., decided to purchase an additional $50,000 worth of United States defense savings bonds.

The association, last year, purchased $50,000 of defense bonds and has invested in United States Government bonds. The supreme body also voted to donate $500 to the Jersey City Chapter of the American Red Cross. It made a similar donation in 1941. Instruction will be sent to all branches urging the purchase of defense bonds and support of the Red Cross.

The committee, which meets all this week, is headed by Nicholas Muraszko of Jersey City, president of the association. Its members are from all parts of the country, having been elected to office at a quadrennial convention last May in Harrisburg, Pa. The officers will give reports on the business of the fraternal order, and will decide on such matters as student aid to members of the association attending colleges or universities, benefits to those members who are permanently disabled or incurably ill, and other important business.

The Ukrainian National Association will celebrate its golden aniversary in two years, having become 48 years old on George Washington's Birthday. It was organized in 1894 in Shamokin, Pa., by a small group of Ukrainian immigrants who desired insurance protection for themselves and their American-born children. Although it had a very modest beginning, the association is today the largest Ukrainian organization in the United States.

It has 11 branches in Jersey City and three in Bayonne, which have a combined total of 1,210 members, 863 of which are Jersey Cityites. The official organ of the organization, "Svoboda" ("Liberty"), first appeared in Jersey City on Sept. 15, 1893. It is printed and edited in the association's plant at the Grand St. address. An English language supplementary, "The Ukrainian Weekly," which first appeared in 1933, is published for the younger members of the society.

Since 1938 the association has been sponsoring a sports program on a national scale to promote fraternalism among the younger members. Baseball, basketball, bowling, badminton, and other teams have been formed all over the country, all consisting of members of the association. Prizes and trophies were given to winners in certain districts and divisions. A few years ago a baseball team was formed in Jersey City; it played games with teams from Newark, New York and Philadelphia, but finished third in the final standings.

The association's building is comparatively new and is constructed in a attractive, modern style. The words "Ukrainian National Association" appear in the English and Ukrainian languages on the upper section of the building front and, directly over the entrance, appears a large reproduction of the organization's emblem—two hands clasped together in a symbol of fraternalism, with both the American and Ukrainian flags featured.

The supreme executive committee of the association is: Nicholas Muraszko, president, Jersey City; Gregory Herman, vice-president, Wilkes-Barre, Pa.; Maria Malevich, vice-president, Pitsburgh, Pa.; Dmytro Halychyn, secretary, New York, N. Y.; Roman Slobodian, treasurer, Elizabeth; Dr. Walter Gallan, Philadelphia, Pa.; Dmytro Kapitula, McAdoo, Pa.; Dr. Ambrose T. Kibzey, Detroit, Mich.; Roman I. Smook, Chicago, Ill.; Stephen Kuropas, Chicago, Ill., auditors; Paul Duda, Ontario, Canada; John Romanition, Irvington; Genevieve Zepko, Akron, O.; Eugene Lachowitch, Forest Hills, L. I.; Dmytro Szmagala, Cleveland, O.; Stephen Slobodian, Philadelphia, Pa.; Taras Szpikula, Chicago, Ill.; Walter Didyk, Detroit, Mich.; Nicholas Dawyskyba, Mattapan, Mass.; Anthony Shumeyko, Union, and Julia Bavolack, McAdoo, Pa., advisers.

(THE JERSEY JOURNAL, Thursday, February 26, 1942).

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

БРИДЖПОРТ, КОНН.

Помагають Америці.

Дня 1. лютого ц. р. на заклик о. Бека зійшлися українські жінки й дівчата до церковної салі на наради в справі тої помочі, якої від нас вимагає наша батьківщина Америка. Наш парох о. Бек пояснив, що ми як льояльні горожани повинні сповнити свій обовязок супроти Америка та допомогти її всіми силами. По короткій дискусії зорґанізовано український відділ для співпраці з Американським Червоним Хрестом. Наші жінки й дівчата вже почали життя та гачкування светерів і пр.

Думаємо, що булоб дуже вказаним, щоб в кожній українській громаді повстав такий відділ, бо тим не тільки допоможемо Америці, нашій батьківщині, але також принесемо славу українському імені.

До уряду відділу увійшли: Амелія Демчак, голова; Анастасія Бих, заступниця; Анна Чернявська, секретарка; Стефанія Будник, заступниця, Дорка Фінак, касієрка; Амілія Глива, заступниця.

Відділ відбуває свої збори раз в місяць.

Анна Чернявська, секр.

Першу фабрику паперу в Горішній Канаді (Онтеріо) вибудовано в 1813. році.

—o—

Геольоґічно Австралія є найстаршим континентом на світі.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи орґанізацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Шікаго, Ілл. — Братство св. Петра і Павла, відділ 220 У. Н. Союзу, закупило два примірники „Історії України" М. Грушевського і одну книжку Ю. Вернадського „Богдан – гетьман України", з яких один примірник „Історії" призначений для Молодечого відділу 398 У. Н. Союзу для їхнього вжитку, а решта для вжитку вділових членів.

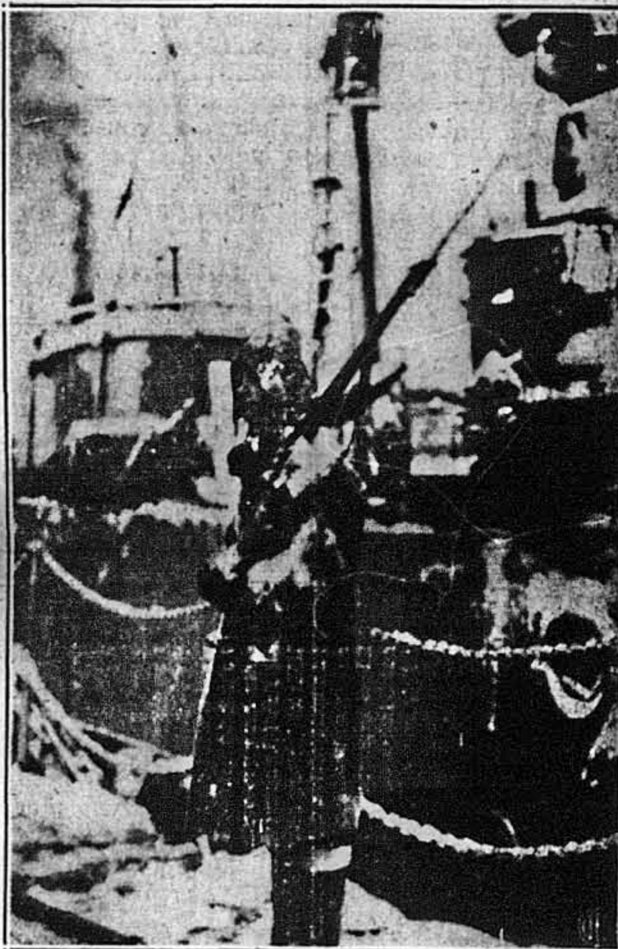
Столові накриття з полотна (скатерті), як їх рідко вживається, жовтіють. Щоби тому запобігти, належить обвинути їх в синю бібулку, або, коли її нема, в кусник полотна, сильно зафарбований. Але і цього не треба, якщо шуфлядки, де переховується скатерті, помалюється синою емалією.

—o—

Нежонатим мужчинам в Кореї не вільно носити капелюхів.

СТАФОРД КРИПС ПРО СОВЄТСЬКУ „РЕЛІҐІЮ"

ЛОНДОН. — Комунізуючий британський державний муж та новоназначений провідник британського парляменту, сер Стафорд Крипс, виголосив перед товариством приязни совєтсько - англійської молоді, промову і в ній сказав, що совєтська молодь має „реліґію", що триває впродовж шести днів, а не лиш в однім дни в тижни, як це є в Анґлії. Та реліґія, говорив далі Крипс, має ідеалістичний підклад. Не згадував сер Крипс нічого про „бога" цеї „реліґії" й її навчання про позагробове життя.

РОБОТА НА ХОЛОДІ. Сніг паде на порт, британський корабель і вояків, що стоять коло нього на сторожі. Цензура не дозволила назвати порту. Сторожа захороняє корабель від небезпеки саботажу.

МУСОЛІНІ ЛЮТИТЬСЯ НА СВОЇХ „АПІЗЕРІВ"

БЕРН. — Італійський диктатор Мусоліні до тої міри розлютився на своїх італійців, які радять Італії замиритись, що порішив проти них написати статтю. В тій статті Мусоліні каже, що ті італійські „апізери", свідомо, чи несвідомо, помагають ворогови, коли в часі війни говорять про замирення. Мир може прийти лише по перемозі, говорив Мусоліні. А коли хто радить в тій жахливій війні, яка ведеться на смерть і життя, шукати з ворогом порозуміння, той зраджує свій нарід.

Жіноча Сторінка

ДІТИ І ВІЙНА

Усі ми готові на це, що воєнні страхіття доперва перед нами: ми щойно розпочали війну, а не забираємося її кінчити. Та всеж на потіху можемо собі сказати, що війна не приходить до нас з „першої руки". Цілий ряд народів, а в першу чергу англійський, перенесли по сьогоднішну зиму на своїй шкірі майже все, що війна несе за собою. Летунські налети, пожежі міст, масові переселювання дітей — нічліги по пивницях, недостачі у харчах та одежі. Підчас цього англійці набрали чимало досвіду, а дозваляючи користуватися ним дають нам можливість охоронити себе перед нещастями та жертвами, які ми мусіли б понести, колиб війна прийшла на американську землю без цеї підготовки, ненадійно.

Жура про дітвору у часі війни — це не лиш справа родичів. В першу чергу сама держава старається найти на цей час окрему охорону для дітей, вищукати способи, як моглиб вони перетрівати усе з найменшою шкодою для свого духового та фізичного розвою. Бо якщо держава занедбає цього — за десятиліття чи два підросте нервове та кволе покоління, що ніяк не подолає обовязкам, які чекатимуть на нього у ріжних ділянках життя.

Першим розпучливим відрухом англійців на ворожі летунські налети була масова висилка дітей у глибину краю. Сьогодня, по двох роках війни, англійці твердять, що розлука дітей з мамою впливає на них без порівнання гірше, як життя з нею під градом бомб. Лондон та прибережні міста мають вже давно усю свою дітвору дома, і вона, завдяки здисциплінованій поведінці старших, навчилася приймати спокійно та зрівноважено усе, що приносить війна.

Правда, перші образки дітвори з терену безпосередної війни були жахливі. У американських часописах ми досить надивилися на знимки англійських чи інших дітей з божевільним жахом в очах, обличям викривленим атакою гістерії — начиталися про зачатки складних нервових недуг у дітвори, яку захопила війна у бомбардованих містах. Мені самій доводилося на власні очі бачити девятимісячну дитину воєнних втікачів, що замісць першого слова „мама" говорила „алярм", прибираючи при цьому переляканий вигляд.

Але ці речі діялися виключно ізза цього, що старші з окруження дітей заховувалися залякано та передавали свій страх дітям. Дитина в хвилі переляку не щукає вияснень та аргументів. Усе, чого її тоді потреба, це мамині рамена та спокійна, лагідна мова. Під звуки її опанованого голосу дитина почуває себе безпечною, хочаб за вікнами цілий світ розсипався в румовищах. У тому уся підготівка дітвори на воєнні пригоди кладе найбільший натиск на поведінку мами, якій не можна за ніяку ціну тратити спокій та зимну кров.

Дитину треба в першу чергу підготовляти розмовами на це, що її жде. Очевидно, словами та поняттям, які вона може зрозуміти. Та мабуть не справляє великих труднощів виясненити дитині, що це війна, коли вона малощо не від перших літ сама поривається до биття, чи відпирає атаки товаришів забави. Також кажуть, що спільні гри у війну, летунські налети і оборону, стають дуже помічними для цього, щоб діти пізніше спокійно переносили їх у дійсному життю.

Слухання воєнних новин на радіо дає теж добру нагоду для дитини зрозуміти та звикнути до цього, що кругом неї діється. Коби лиш не перед сном та не у порі їдження! Зате не можна дозволити дітям прислухуватися розмовам старших на воєнні теми, якщо вони надто денервуючого змісту та ведуться у гарячковому тоні. Дитина, хоч і не зрозуміє всего, набере непотрібного страху, що пригадається їй у хвилі правдивої небезпеки.

У кого діти дома повинен побіч усіх мешканевих забезпек подбати теж про якусь розривку для дітей на час, коли триватиме летунський налет. Поручається для цього у першу чергу книжки, головно нові, яких змісту діти ще не знають. Таких будуть слухати уважніше відвертаючи увагу від цього, що діється на дворі.

Ціла програма нормального дня, як години їдження, сну і т. п. повинна бути придержувана, як лиш це є можливим. Значить, щоб мами не бігали по сусідках та розказували враження з летунських алярмів тоді, як пора класти діти спати, чи давати їм їсти.

Ці, які вже мають літа війни за собою, кажуть, що при цього рода дбайливости зі сторони родичів, діти швидко звикнуть до війни, наче до забави. Переконаємося про це і ми!

Клявдія Олесницька.

БУДЕ ЛІТАТИ В БРИТАНІЇ.—Вірджінія Фар, 22-літня летунка з Вест Оренджу, Ню Джерзі, котру Джекелін Корнел, славна летунка, вибрала зпоміж 25 жінок для перевозу літаків з Америки до Англії. Жінки будуть перевозити літаки з фабрики до військових летничих майданів.

На Тему: Чоловіки й Жінки

БОЯЗЛИВИЙ ПОЛ.

Полін Вудроф Тайтос, котра називає себе спеціялісткою для подавання рятунку особам, що терплять на боязливість, каже на основі довгого досвіду з такими людьми, що неконче всі боязливі люди це жінки.

Вона стрічала найріжніші форми боязливости: одна жінка наприклад боялася стрічати людей, а один мужчина боявся заходити до елевейтора в високих каменицях зо страху, що такий елевейтор може станути з ним між поверхами.

Коли вона каже, що назагал мужчини більше боязливі, ніж жінки; та не знати, чи життя мужчин не дає їм більше нагоди обявляти боязливінсть.

НА ВОЄННІЙ СЛУЖБІ.

На процесі федерального уряду проти німецького пропагандиста Фірека виступала свідком проти обвинуваченого панна Надя Ґарднер, що служить екзамінаторкою при британській цензурі на Бермуді. Вона розкриває почтові посилки, що переходять через той порт і розглядає, чи не має в них чогось підозрілого.

Вона відкрила між іншим, що Фірек пересилав з Америки до німецького уряду в Берліні через німецьку амбасаду в Лізбоні книжку бувшого сенатора Голта, вимірену проти американців, що нібито „торгують війною", а властиво є за приготуванням Америки до війни.

НЕМА ЗЛОГО, ЩОБ НА ДОБРЕ НЕ ВИЙШЛО.

Стара правда найшла потвердження, коли рада воєнної продукції постановила відкликнутися до „жіночої пустоти", звертаючи жінкам увагу, щоб не вбиралися в фарбовані шовкові пончохи, коли мода вимагає вовняних.

Вимоги воєнної продукції кажуть ощаджувати ріжні матеріяли, між іншим фарби й шовк.

ЗА ОЩАДЖУВАННЯ ПОЖИВИ.

У Трентон,, столиці Ню Джерзі, відбулася конференція стейтового адміністратора паювання поживи й стейтового комісаря освіти для вироблення плянів навчання в публичних школах консервації поживи в домах.

Передовсім постановлено скликати вчительок домашньої господарки в школах стейту Ню Джерзі для зясування їм конечности щадження поживи підчас воєнного часу.

„ПОГОНЯ ЗА ЗОЛОТОМ".

„Погоню за золотом" пригадує декому погоня англійських жінок за овочевими консервами.

Зчинилася вона, як міністерство поживи виставило на продаж останні припаси консервованих овочів, разом 120 міліонів пушок. Ці припаси призбирувано через довший час, щоб потім можна було обділити всіх господинь.

Декотрі овочі, як бросквині, морви, сливки й ананаси („пайнепел") прийшли зза границі.

Як вичерпається отсей припас, уряд знову зарядить призбирування припасів.

ВІДЗНАЧЕННЯ ВЧЕНОЇ.

„Союз Ґеографок" у Ню Йорку надав золоту медалю д-рові Марґареті Мід, відомій вченій на полі етноґрафії, за її студії примітивних („диких") народів.

Пані Мід вдзначилася тим, що вона заходила між народи, мало діткнені цивілізацією, і ніким ще не досліджувані. Вона написала цілу низку книжок про життя таких народів; з них найбільше відома книжка про „досягнення повноліття на Самоа".

Вона є теж асистенткою музею етнольоґії в Ню Йорку.

Перед нею таку медалю дістала була відома летунка Амелія Ергарт.

ВЧИТИСЯ, ЧИ ВЧИТИСЯ НАНОВО?

З огляду на потребу ощадностей у господарці, подиктовану зростом цін на засоби поживи, багато господинь береться тепер наново до ріжних домашніх занять, давно вже закинених. Між іншим наприклад узялися до популярного колись в Америці роблення помаранчевої мармолядии. Хто забув штуку, старається її пригадати.

НОВА ФРИЗУРА. — Пані Рузвелтова з новою причіскою, з якою вона появилася на бенкеті в День Джорджа Вашингтона в Вашингтоні.

КОЖНИЙ СВІДОМИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН БУТИ ЧЛЕНОМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШИКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301., відбудуться в неділю, 8. березня, в год. 1. пополудні, в парохіяльній галі, 1944 В. Ірі вул. Проситься членів, щоби прибули на ці збори, бо є дуже важна справа до рішення. Тому кожний член мусить бути присутний. Довгуючих суспендується, якщо не являться на збори. — За уряд: А. Семчук, предс.; К. Ґавлічинський, кас.; М. Горний, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 8. березня, в год. 1. попол., в Робітничім Домі, 2965 Карпентер Стр. Просимо всіх членів явитися на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Тих, котрі купили державні бонди, а ще не зареєстрували свого бонду в Товаристві, просимо принести нумер бонду і суму. Хто ще не купив державного бонду, нехай купує. Наші збори мають відбутися в другу неділю по першім, але ми робимо один тиждень вперед з важної причини. — П. Андрушків, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

ТАРЗАН, ч. 514. У сховку.

TOMMY MADE ZEELA UNDERSTAND THAT THE BIG BASKET WAS GOING WHERE TARZAN WAS. THIS WAS THEIR CHANCE TO REJOIN HIM.

Том переказав Зелі, що велику паку мабуть повезуть туди, де є Тарзан. Це була знаменита нагода для них, щоб туди їм дістатися.

THEY LIFTED OUT THE BULKY OBJECT, HID IT IN A CLOSET, AND TOOK ITS PLACE IN THE BASKET.

Вони виняли обемисту машину з паки та сховали її в куті, а самі вілізли до неї та зачинили віко.

AT DAWN THE RECEPTACLE WAS BORNE AWAY TO JOIN A PROCESSION THAT MARCHED TOWARD A PIER!

Над ранком прийшли вояки, та забравши паку на дручки, понесли її в напрямі порту.

FROM THE CROWD EXCITED SHOUTS AROSE: "GUYON SAILS AGAINST THE CORSAIRS. TARZAN WILL BE DESTROYED!"

З товпи розлягалися оклики: „Гуйон вибирається проти піратів! Тарзан буде знищений!"